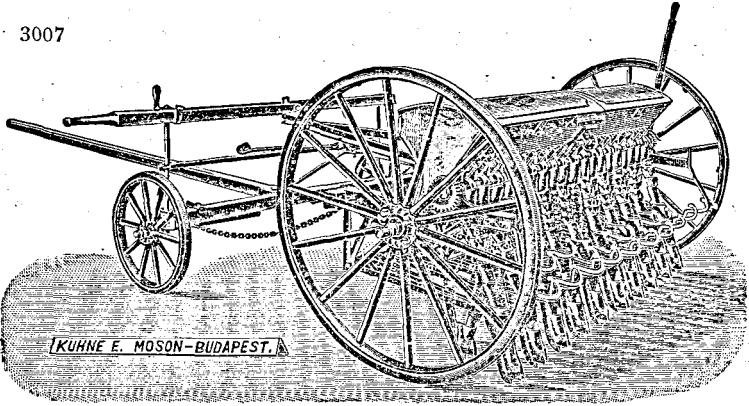


3007



Tarlóhántásra: ◆

négyvasu ekéket, hat- és nyolcvasu kultivátorokat, továbbá elsőrendű egy- és többvasu ekéket, különféle boronákat, hirneves „Mosoni Drill” és „Vera II” sorvetőgépeket, sorbetrágyázó „Royal Drill” kombinált vetőgépeket, láncos műtrágya-szorókat,

rcstákat, szüretelő eszközöket stb. szállít:

„KUHNE”

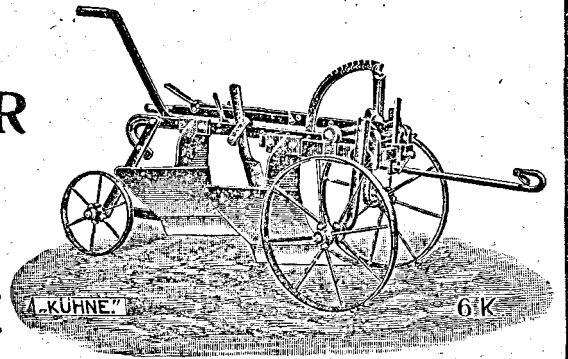
MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR
RÉSZV.-TÁRS.

Főraktár: Budapest.

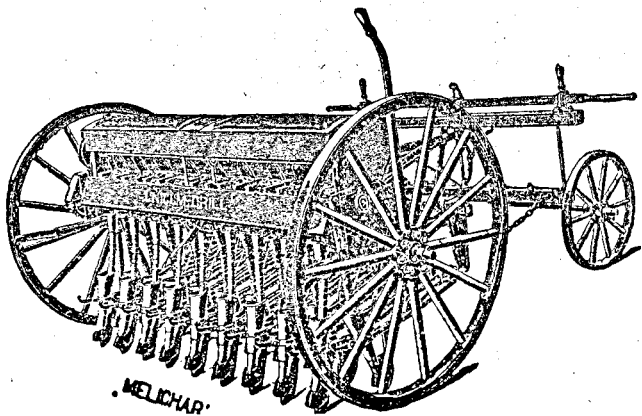
Fiókraktárak:

Debrecen, Temesvár,
Kaposvár, Szabadka.

◆
MOSONBAN.



IMPERATOR



műtrágyaszoróval egyesített sorbavető- és sorbetrágyázó egyetemesek vetőgépeink értékes előnyei a jelenlegi viszonyok mellett különösen fontosak. Az e géppel elérhető:

egyenletes vetés,

valamint a **műtrágya sorbavetése** a vetőmag és műtrágya nagyfokú megtakarítását eredményezik.

EREDETI

MELICHAR „UNIKUM DRILL”

sorvetőgépeink szerkezeti egyszerűségükben rejlő tökéletességüknek és jó munkateljesítményüknek fogva világhírnévre tettek szert. **Óvakodjunk utánzatoktól!**

Bächer Rudolf – Melichar Ferencz

Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond Budapest, VI., Teréz-körút 26. sz.



Patkánin

Név és védjegy
törvényes
szabadalom

patkányirtó szer

ingyen küld Reitter Oszkár főkapitány, Patkánin gyárának vezetősége Nagybecskereken.

Reitter Oszkár nagybecskereki főkapitánynak teljesen biztos hatású találmánya (nem mérge) emberre és állatra cseppet sem veszélyes. 1 doboz ára 2 korona, mely elegendő körülbelül 120 patkány kiirtásához. Ismertető leírást, melyben le van írva, hogy különféle nagyságú gazdasághoz hány doboz szükséges a teljes kiirtáshoz — kérésre

Tökéletes biztos eredményről jótállás.

3173

Tökéletes biztos eredményről jótállás.

KOLOZSVARI

TAKARÉKPÉNZTAR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám.

□□□

3006

Alapjai: 3 millió 347,000 korona.

Elfogad: takarékbetéteket legelőnyösebb kamatoztatás mellett

és azokat a moratórium korlátozó határozmányaitól eltekintve

bármikor azonnal visszafizeti,

miáltal módot óhajt nyújtani a közönségnek, hogy pénzfelteslegeit a háboru tartama alatt is biztos helyen elhelyezhesse.

Uj intézeti székházában külön e célra épített pánccétermében

tűz- és betörésmentes rekeszeket

és értékeket tartalmazó ládák részére

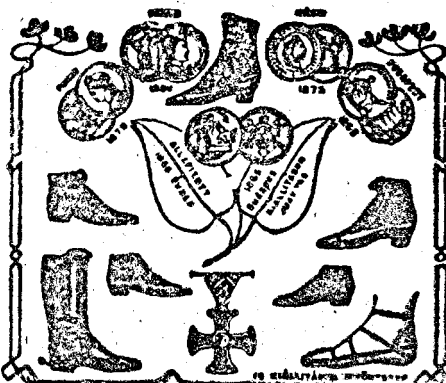
tresort tart a közönség rendelkezésére.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Főhivja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangú műhelyében a legjobb anyagból, legújabb divatszerint készült közkedveltségű **férfi és női cipőraktárára**

3008



Megrendelés után készít amerikai és francia vagy bármily tetszés szerinti faconu cipőket, a legkényesebb igényeknek is megfelelő kivitelben. — Vidéki megrendelések pontosan és gyors kivitelben mérték után, de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével eszközöltetnek. — Kiváló tisztelettel: Matutsek József.

Mintegy **510 hold**

szántó, kaszáló és legelő,

6 és fél hold egyéves szőlő ültetvény, Oláh-Dálya, Alsófehér megye, Szászsebes vasútállomástól 7 km.

1915. október 1-től

bérbe kiadó!

Gazdasági munkálatok aug. 1-től megkezdhetők.

Zárt ajánlatok **aug. 20-ig:**

az erdélyi püspöki uradalom

jószágigazgatóságához,

Gyulafehérvárra

beadandók, ahol a feltételek is megtekinthetők.

3206

Középkoru, hadmentes, nős, kiscsaládu

gyakorlati gazdatiszt

24 évi általános jó praxissal és bizonyítvánnyal, ki egy 3000 holdas birtokot önállóan kezelt,

azonnalra

tiszti vagy ispáni állást keres.

Beszél magyarul és románul.

Címét megmondja a kiadóhivatal.

3193

PETREUS L. UTÓDA LŐRINCZ

KOLOZSVÁR,
HOSSZU-UTCA 26. SZ.

KITÜNTETETT OKLEVELES MÉRLEGGÉSZITŐ, ÉPÜLET- ÉS MŰ-LAKATOS, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁRTÓ.

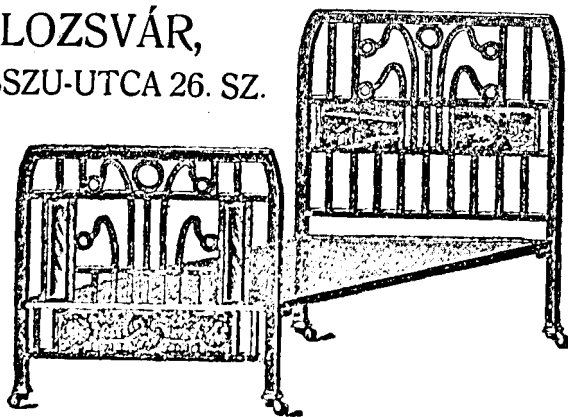
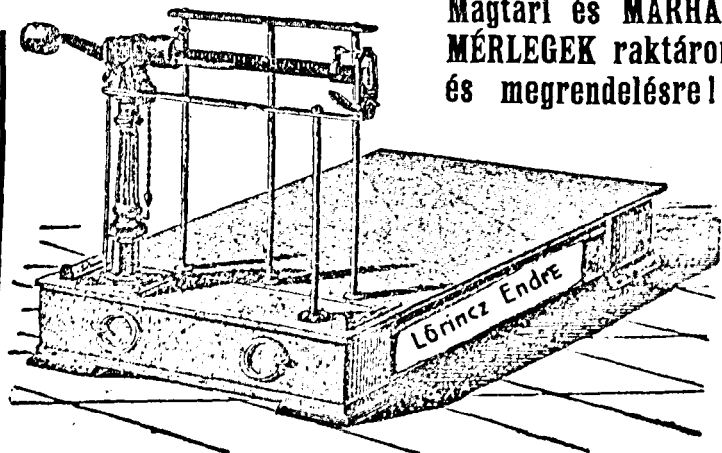
3111

Magtári és MARHAMÉRLEGEK raktáron és megrendelésre!!

ELVÁLLAL :

Vas és fémből előállítható szakmájába vágó minden munkát. Kórházak, szállodák, gazdaságok, istállók, tehenészetek stb. fa, vagy fémbutorral való berendezését. Folyósó, lépcső és sirrácok készítését. Gazdasági és kerti kerítéseket Kerti butorokat és sátrakat. Réz- és vaságyakat és butorokat, stb.

MAGTÁRI ÉS MARHAMÉRLEGEI MINDEN MÁSNÁL JOBBAK ÉS OLCSÓBBAK



Költségvetéseket és rajzokat kívánatra díjtalanul
Pontos időre szállítás! Szolid és versenyképes árak!
Szakszerű tökéletes munka!

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
◇ A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ◇

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A termés	249
Termeljünk lóhere- és lucernamagot. <i>Gáspár József</i>	250
Kormányintézkedések	251
Vegyes közlemények	253
Hirdetések.	

A termés.

F. hó 7-én jelent meg a földművelési miniszterium hadmadik számszerű termésbecslése, amely az ideai termést mennyiség és minőség dolgában újabb redukcióval tünteti föl.

A produkáló terület nagysága a mai jelentésben a július 10-iki jelentéssel szemben a következő változást mutatja:

búza	5,816.976 (5,875.979) hold
rozs	1,830.293 (1,850.293) "
árpa	1,979.586 (2,003.586) "
zab	1,858.054 (1,877.054) "

Vagyis a hivatalos jelentés szerint a szemes gabonát termő terület az első jelentésben föltüntetett 11,606.912 holddal szemben 11 millió 484.842 holdra fogyott le. Ez annál kedvezőtlenebb, mert 1913-ban 12,283.202, 1912-ben pedig 12,718.041 hold volt a négy kalászossal bevetett terület.

Csökkenést mutat a jelentés szerint a holdankénti átlagtermés is. A július 10-ikén kiadott jelentéssel szemben ez a következő eltérést mutatja:

búza	7.49 (7.82) mázsa
rozs	6.68 (6.97) "
árpa	6.48 (6.63) "
zab	6.43 (6.63) "

Mindezt összevetve a jelentés szerint, a július 10-ikivel összehasonlítva a termés várható mennyisége a következő:

búza	43,600.000 (45,970.000) mázsa
rozs	12,200.000 (12,900.000) "
árpa	12,840.881 (13,546.783) "
zab	11,960.000 (12,460.000) "

A jelentésben vannak közelebbi adatok a kukorica, burgonya és cukorrépa vonatkozásban is. Egyelőre a vetés-terület nagysága van feltüntetve, amely szerint a tengeri és burgonya területe az elmúlt évvel szemközt nőtt valamivel, a cukorrépa területe ellenben több mint 39 százalékkal megfogyott az elmúlt évi területtel szemben. A mai jelentés szerint ugyanis a Magyarországon bevetett terület a múlt évvel szemben a következő:

szemes tengeri	4,356.118 (4,230.098) hold
burgonya	1,108.798 (1,064.277) "
cukorrépa	186.793 (308.873) "

A jelentés általános része megjegyzi, hogy a legutóbbi két hét csapadékának eloszlása egyenletes volt ugyan, de az esős időjárás a

gabonaneműek nézőpontjából általában véve kedvezőtlen volt, mert a különben is eléggé nedves talajt annyira átázta, hogy a tarlókon még igen sok helyen keresztekben kint fekvő kalászosokat behordani és rendszeresen csépelni alig lehetett. Így nemcsak a betakarítás munkája késett meg és torlódott össze, hanem a magtermés eleinte kitérőnek ígérkezett minősége is sokat szenvedett. A magvak megfakultak s a több ízben nagyon átázott keresztek alsó és felső kévéiben már csirázni is kezdenek. Ennek a tekintetbevételén kívül még számot kellett vetni a termés egyrésztének teljes megsemmisülésével is. Ezen az alapon búzából 59.000, rozsból 20.000, árpából 24.000, zabból 19.000 hold termését tekintik elpusztultnak.

A többi terményre, különösen a kertiekre, répa-félékre, kereskedelmi növényekre, takarmányfélékre és a kapásnövényekre, ezek közül főleg a tengerire a gyakori esőzés nagyobbára jó hatással volt, bár az azokkal járó nagy lehülés a fejlődést hátráltatta. Vannak azonban egyes helyek, ahol már ezek a növények is megelégték a gyakori esőt, mely ha tovább folytatódna, káros hatása nem maradna el. A burgonya gumói például néhol már rothadni kezdenek s a takarmányfélék sarju hajtásai máris elvénültek, ahol pedig levágták, renden áznak.

Búza.

A búza aratását a hegyvidék egyrésztének kivételével már csaknem mindenütt elvégezték. Hordása és cséplése, főleg az alföldi és déli fekvésű vármegyékben folyamatban van, de egyrészt a talaj tulságos nedvessége és az utak rosszasága, másrészt az igáserő és munkáskéz fogyatékosága miatt a rendesnél lassabban halad, úgy, hogy jelentékenyen több búza van még keresztekben, kint a tarlón, mint más évek hasonló időszakában. A legutóbbi két hét alatt járt gyakori esőzés éppen ezért több helyen lényeges kárt okozott. A veszteségek és a minőségben is elkövetkezett rosszabbodás okozza, hogy az országos termésátlag a legutóbbi termésbecslésben közölt országos termésátlaggal szemben holdankint 16 kilogrammal csökkent.

A hektoliter-sulyra vonatkozóan beérkezett adatokból a folyó évi termésminőségre nézve határozott képet még nem lehet szerezni, mert a folytonos esőzés miatt a cséplés még nem folyik oly nagy mértékben, hogy az eddigi eredményeket az összes termésre általánosítani szabad volna. Annyi azonban már bizonyos, hogy az a kiváló minőségű búza, melyet 3—4 héttel ezelőtt vártunk, nem mindenütt lesz meg. Legtöbb helyen ugyanis az eddig elcsépelte termés csak 76—78 kilogramos. A gazdasági tudósítók és gazdasági felügyelőségek újabb adatai szerint holdankint 7.49 q. termett, vagyis összesen mintegy 43,600.000 métermáza búza.

Országos összesítés szerint a búzatermés a következő:

Duna-Tisza köze 1,254.798 hold, átlag 7.53 q., összesen 9,515.925 q. Duna jobbpartja 1,061.911 hold, átlag 7.80 q., összesen 8.288.033 q. Duna balpartja 386.529 hold, átlag 6.37 q., összesen 2,462.062 q. Tisza jobbpartja 429.893 hold, átlag 6.74 q., összesen 2,898.885 q. Tisza balpartja 912.386 hold, átlag 7.91 q., összesen 7,217.318 q. Tisza-Maros szöge 1,264.504 hold, átlag 7.84 q., összesen 9,921.648 q. Királyhágón túl 565.958 hold, átlag 6.61 q., összesen 3,743.392 q. Összesen 5,875.979 hold, átlag 7.49 q., összesen 44,047.263 q.

A tavasz és a nyár folyamán előfordult elemi csapások következtében teljesen megsemmisült a termés egy része, marad tehát 5,816.979 hold, átlag 7.49 q., összesen 43,605.353 mázsa.

Rozs.

A rozs aratását befejezték. Hordása és cséplése folyamatban, mert a gyakori esőzés nagyon megnehezítette ezeket a munkákat. Minősége az esőzéstől szintén szenvedett s a kiperzés is több helyen nagyobb mérvű. A beérkezett adatok szerint a már elcsépelte rozsok hektoliter sulya legalább a 71—72 kilogram körül mozog. A beérkezett s nagyobbára már a cséplés eredményén nyugvó adatok szerint kat. holdankint átlag 6.68 mm. termett, vagyis összesen mintegy 12,200.000 métermáza rozs.

Országos összesítés szerint a rozstermés a következő: Duna-Tisza köze 435.941 hold, átlag 6.87 mm., összesen 2,996.562 mm. Duna jobbpartja 589.670 hold, átl. 7.11 mm., összesen 4,190.861 mm. Duna balpartja 245.052 hold, átl. 6.05 mm., összesen 1,481.678 mm. Tisza jobbpartja 172.896 hold, átl. 5.85 mm., összesen 1,011.179 mm. Tisza balpartja 312.156 hold, átl. 6.60 mm., összesen 2,061.192 mm. Tisza-Maros szöge 23.959 hold, átl. 7.56 mm., összesen 181.341 mm. Királyhágón túl 70.619 hold, átl. 6.11 mm., összesen 431.449 mm. Összesen: 1,850.293 hold, átl. 6.68 mm., összesen 12,354.262 mázsa.

A tavasz és nyár folyamán előfordult elemi csapások következtében teljesen megsemmisült a termés egy része. Marad 1,830.293 hold, átl. 6.68 mm., összesen 12,220.662 mázsa.

Árpa.

Az árpa aratását befejezték. Cséplése még folyamatban van, mert a gyakori esőzés miatt gyakran félbe kellett hagyni ezt a munkát. A kedvezőtlen időjárás az árpa termését is csökkentette, a mennyiben sok mag elhullott, vagy minőségileg károsodott. Színe legtöbbször sárgás. A már elcsépelte mennyiség hektoliter-sulya átlaga többnyire 64—66 kgr. körül mozog. Szalmája mindenütt rövid. A gazdasági tudósítók cséplési adatai szerint holdankint átlag 6.48 mm. termett, vagyis összesen mintegy 12,840.000 métermáza árpa.

Országos összesítés szerint az árpatermés

A nagy munkáshiányra való tekintettel szerezzük be a „Sidedelivery” kombinált rendsorgyűjtő és szénaforgató gépet. Használható: 1., mint a rendsorokat oldalt lerakó **rendsorgyűjtő**, 2., mint a rendsorokat önmagukban egyuttal meg is forgató **rendsorforgató**, 3., mint **szénaforgatógép** és 4., mint **rakáskészítőgép**. Legelőnyösebben beszerezhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél
(Budapest, V. Alkotmány-utca 29. szám.)

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálóingek és kabátok Fiu- és leánykafehérmű minden nagyságban és minőségben. állandó raktár.

Sárga Kristóf utóda

fehérmű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca 3. szám.

Telefonszám 567.



Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon ebédlő és futószőnyeg gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

a következő: Duna-Tisza köze 334.996 hold átl. 6.59 mm., összesen 2,208 180 mm. Duna jobbpartja 457.362 hold, átl. 6.68 mm., összesen 3,056.211 mm. Duna balpartja 549.365 hold, átl. 6.78 mm., összesen 3,723.299 mm. Tisza jobbpartja 244 433 hold, átl. 5.25 mm., összesen 1,283.646 mm. Tisza balpartja 170.556 hold, átl. 5.78 mm., összesen 985.319 mm. Tisza-Maros szöge 94.645 hold, átl. 7.82 mm., összesen 740.171 mm. Királyhágón túl 152.229 hold, átl. 6.56 mm., összesen 999.575 mm. Összesen 2,003.586 hold, átl. 6.48 mm., összesen 12,996.401 métermázsza. A tavasz és nyár folyamán előfordult elemi csapások következtében teljesen megsemmisült a termés egyrésze. Marad 1,979.586 hold, átl. 6.48 mm., összesen 12,840.861 métermázsza.

Zab.

A zab aratását általában megkezdették, sőt az alföldi és délvidéki vármegyék egy részében már csaknem el is végezték. Az arató munkát több helyen megnehezíti a vetésben levő sok gaz és a sok esőtől nagyon átázott talaj. Terméskilátása a legutóbbi kedvezőtlen időjárás alatt csökkent. Minősége közepes, hektoliter sulya többnyire a 44—46 kgr. körül mozog. A gazdasági tudósítók és gazdasági felügyelőségek újabb adatai szerint, holdankint átlag 6.43 mm. remélhető, vagyis összesen mintegy 11,960.000 métermázsza zab.

Országos összesítés szerint a zabtermés a következő:

Duna-Tisza köze 321.312 hold, átlagos 7.56 mm., összesen 2,430 450 mm. Duna jobbpartja 396.392 hold, átl. 7.26 mm., összesen 2,879.049 mm. Duna balpartja 220.738 hold, átl. 5.54 mm., összesen 1,223.287 mm. Tisza jobbpartja 232.790 hold, átl. 4.92 mm., összesen 1,146.066 mm. Tisza balpartja 200.821 hold, átl. 5.60 mm., összesen 1,125.038 mm. Tisza Maros szöge 200.357 hold, átl. 7.24 mm., összesen 1,451.780 mm. Királyhágón túl 304.644 hold, átl. 6.00 mm., összesen 1,827.587 mm. Összesen: 1,877.054 hold, átl. 6.43 mm., összesen 12,083.277 mázsa. A tavasz és nyár folyamán előfordult elemi csapások következtében teljesen megsemmisült a termés egy része. Marad 1,858 054 hold, átl. 6.43 mm., összesen 11,961.107 mázsa.

A kapásnövények.

A tengeri a legutóbbi két hét alatt ország-szerte kitűnően fejlődött. Cső- és szemfejlődése jó, levélzete szép zöld, kivéve a Duna-Tisza közének egyes helyeit, hol a sok eső miatt levélzete sárgulni kezd. Szára mindenütt magas és erős s csak ott alacsony és gyenge, hol hiányosan megművelt talajba került. Szórványosan a moly kártételéről hallatszik panasz. Egyébként általában jó termésre van kilátás.

A burgonya fejlődése és gumóképződése

jó. A korai fajtákat már szedik. Némely vidéken a bő csapadék folytán rothadni kezd, egyes helyeken pedig a peronospora bántja. Eltekintve a csak szórványosan előforduló károsodástól, általában jó termésre van kilátás.

A cukorrépa a csapadékdus időjárás folytán szépen fejlődik. Levélzete dus és üde zöldszintű. Egyes helyeken a hiányos megmunkálás és bőséges eső következtében kissé gazos. A terméskilátás általában jó.

A takarmányrépa fejlődésére az utolsó két hét időjárása nagyon kedvezett. Gyökérzete általában erőteljes, levélzete pedig dus és üde zöldszintű. Némely helyen a bőséges csapadék folytán gazos. A terméskilátások kielégítőek.

Egyéb termés.

A kerti vetemény az utolsó két hét alatt szépen fejlődött és a terméskilátások javultak. Egyes fajtákra azonban már szárazabb időjárás volna szükséges. — A bab szépen fejlődött. A korai fajták már kezdenek érni, egyes helyeken már szedték. Általában jó termést ad. — Az egyéb hüvelyesek terméskilátásai az utolsó két hét kedvező időjárása folytán lényegesen javultak. Sok helyen már beértek, jó termést adtak.

A káposzta az utolsó két hét alatt szépen fejlődött. A fejek tömöttek és elég nagyok. Egyes helyeken a hernyó és bolha kártételéről panaszok. Kedvező időjárás esetén jó termésre van kilátás.

A komló jól fejlődik. Korai fajta már érik. Levélzetét némely helyen a peronospora bántja. Általában jó közepes termésre van kilátás.

A dohány az utóbbi kedvező időjárás folytán jól fejlődött. Levélzete széles és teljesen beárnyékolja a talajt. Törése egyes helyeken kezdetét vette. Általában jó közepes termésre van kilátás.

A mesterséges takarmányok közül a lóhere a kedvező időjárás folytán jól fejlődött. Második, illetve harmadik kaszálása folyamatban van. A hozam mennyiségileg kielégítő, minősége azonban a bő csapadék folytán egyes helyeken megromlott. — A lucerna harmadszori kaszálása folyamatban van. A hozam ugy mennyiségileg, mint minőségileg kielégítő. — A búkköny a legtöbb helyen be van takarítva. A hozam mennyiségileg általában kielégítő, minősége azonban sok helyütt a bő esőzés folytán megromlott. — A mohar kaszálása folyamatban van. Jó közepes termésre van kilátás. — A csalamádé a csapadékdus időjárás folytán szépen fejlődik, sűrű és magas. Jó közepes hozamra van kilátás.

A réteken az utóbbi csapadékdus időjárás folytán a sarju növése igen szép. Jó közepes hozamra van kilátás. — A legelő a bőséges esőre újra szépen kizöldült és a jószágnak elegendő táplálékot nyújt.

A gyümölcsfák terméskilátása az utolsó

két hét alatt lényegesen nem változott. Szilva, alma és körte közepesen aluli, őszi barack közepes, dió és mogyoró jó, míg a mandula gyöngye termést ad. Egyéb gyümölcs általában kielégítő termést igér.

Szőlő.

Nagyenyedi kerület. A szőlőfűrtök fejlődése igen szép, kivéve, ahol munkahiány miatt a 2-ik kapálást most végzik. Jó középtermés várható. Mult évi borok ára hektoliterenkint 70—100 korona.

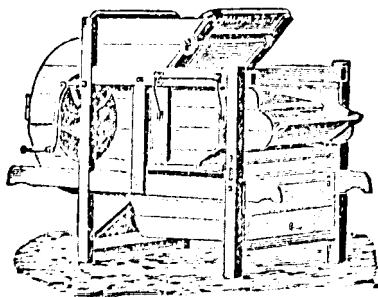
Marosvásárhelyi kerület. A szőlő vegetációja dus. A fejlődés igen előre haladt. A sok köd és eső következtében föllépett a peronospora. Jelenleg közepes termés remélhető. Eladó borkészlet kevés van.

Dicsőszentmártoni kerület. A szőlő fejlődése igen szép. A peronospora az utóbbi időben bár nagyobb mértékben jelentkezett, azonban kárt nem okozott. Ez idő szerint igen jó minőségű bortermésre van kilátás. Mennyiségre jó közepes termés mutatkozik. Bor ára hektoliterenkint 70—100 kor.

Termeljünk lóhere- és lucernamagot.

Az ideai magas lóhere- és lucernamag árak, minthogy az okok, melyek azokat előidéztek, most is fennállanak, de sőt Olaszországnak nyitni e lencségünk ké formálódásával még szaporodtak is, nagy valószínűség szerint a jövő évre is megmaradnak. Ez a valószínűség méltán veti fel a gazdák előtt azt a tanácsot, hogy miután behozatalra nem számíthatunk, igyekezzünk magtermelésünket annyira kiterjeszteni, hogy szükségletünket saját termelésünkből fedezhessük. Ennek a tanácsnak megszívlelése mezőgazdasági s különösen állattenyésztési érdekeinknek tesz jó szolgálatot, de segít magán a gazdán is, hozzájárulván jövedelmi forrásának szaporításához, mivel az ilyen kedvező időjárás mellett, mint amilyen az idén eddig lepergett előttünk: a gyommentes és elég sűrű lóherések és lucernásokkal holdanként könnyen megadnak 1—2 métermázsza magot. Azok pedig, amelyek először kerülnek magtermés alá, felvihetnek 3 métermázsára is.

Akkor azonban, amikor a magtermelést ajánlatba hozzuk, fel kell hívni a figyelmet arra is, hogy hazánk lóheresei és lucernásai, igen kevés kivételtől eltekintve, ezidő szerint *nagy arankásak*. A nagy arankának pedig amint a közismertes, a lóhere és lucerna magvai közül való tökéletes kitisztítására jelenleg megfelelő rosták felett nem rendelkezünk.



Minden gazdaságban :: Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és nélkülözhetetlenek. :: legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„EREDETI KALMÁR-ROSTÁK“
és „HERKULES“ TENGERIMORZSOLÓK
KALMÁR ZS. és Társa, Hódmezővásárhely

különleges terménytisztító gépgyár és vasöntöde.

Ezévi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

A nagy arankás magvakat hazánkban forgalomba hozni, illetve vetőmagnak e'adni törvényeink tilalmazzák, a kivétel ugyan ebben a tekintetben nincs korlátozva, de attól meg ezuttal el vagyunk zárva. A nagy arankás lóhere- és lucernamag tehát jelenleg azt mondhatjuk, értéktelen, melyet csak mint takarmányt korpáértékben használhatunk fel: erre a célra pedig a termelés határozott veszteséggel jár.

A magtermeléssel kapcsolatban tehát magtermelőinknek a legmelegebben ajánlhatjuk: »a természetől való arankamentesítést«, azaz azt a módját ez irtásnak, amelynél az aranka irtása, eltávolítása akkor történik, amikor a termés még a »lábán« áll. Ez az időszak pedig tart az első termés lekasználása után beindult sarjadzástól egészen a kész, a beérett termés lekaszásáig.

A lábán álló termésen az aranka irtását következőképpen végezhetjük: Vesszünk magunkhoz egy néhány 1 méter hosszú hámozott fűzfa-vesszőt. A marokba vagy ölbevéve a fűzfa-vesszőt bejárjuk keresztül-kasul az egész magtermelésre szánt lóherést vagy lucernást s mindenütt ott ahol csak egyetlen szálát is az arankának feltaláljuk, egy-egy fűzfa-vesszőt tűzünk le jó erősen a földbe, hogy azt minden kis szellő, vagy egy reá szállott madár ki ne dönthesse. Mondanunk sem kell, hogy ez a járás-keelés lassu sétával történjen, hogy az egész táblának minden talpalattnyi helye tüzetes szemle alá vehető lehessen. Az ilyenformán megjelölt arankás foltokat azután nyomban lekaszáltatjuk, azt az utasítást adva a kaszásnak, hogy jó széles körben és jó alant kaszáljon. A kaszálás után 2—3 nap múlva, ha t. i. jól megszáradt, az arankás lóherét vagy lucernát elégetjük, melyet, hogy biztosabban és tökéletesebben ejt-hessünk meg, jó, ha a meggyújtás előtt denaturált szeszrel vagy salakos petróleummal megpermetezzük.

A lekaszált arankás foltoknak elégetése után 1—2 hét múlva, különösen akkor, ha az első bejárás alkalmával az arankás foltoknak igen nagy számával találkozunk, újra megjárjuk a magtermelésre szánt lóheréseket vagy lucernásokat s hasonló módon járunk el. A második szemle alkalmával tegyük vizsgálódásunk tárgyává az előbb kitért foltokat is és ha azokon az új sarj-hajtások között friss aranka indákat találunk, újra megjelöljük, de ezuttal a megkülönböztetés kedvéért — kettős fűzfa-vesszővel. Az égetés után újra inficiált foltok ugyanis az irtásnak más módját kívánják, mivel ezeken az aranka indái lenyúltak a föld színe alá s ott kapcsolódtak be a gazda-növénybe. A gyökfejekre lehuzódott aranka irtására a kaszálás és égetés természetesen nem járhat sikerrel, az így elhelyeződött arankát csak úgy irtathatjuk ki, ha vele együtt a gazda-növényt is, tehát a lóherét vagy lucernást is megsemmisítjük. A kettős vesszővel megjelölt foltokat tehát a lóherének, vagy lucernának és az arankának együttes megsemmisítése végett jó mélyen felkapátjuk.

Folytatjuk az aranka irtását a megérett magtermés lekasználása alkalmával is és pedig akképpen, hogy minden talált és felmutatott arankás termésről a kaszásokat pálinkával vagy pár lilérel jutalmazzuk. Hasonló módon járunk el a cséplés alkalmával is, amidőn az adagoló és etető kapnak jutalmat a csépléstől elvont és felmutatott arankás termésről. Ezen jutalmazásoknál azonban legyünk éberséggel, nehogy egy és ugyanazon arankás termés többször kerüljön jutalmazás alá, avagy a szomszédból vagy

nagyobb távolságból kerüljön arankás termés a csépléshez — a jutalmazás kedvéért.

Gáspár József.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Valamennyi gazdasági egyesületnek.

(Magyar Királyi Földmivvelésügyi Miniszter 122900—1915. XII. fő 2. ü. o.)

A korpá forgalomba bocsátásának szabályozása tárgyában kiadott 2966—1915. M. E. sz. kormányrendeletet idezárva tudomásvétel végett megküldöm.

Ezen rendelettel a korpának forgalomba bocsátásáról és a korpáért követelhető legmagasabb ár megállapításáról szóló 1111—1915. M. E. sz. rendelet, ugyszintén annak alapján kiadott 42912—1915. sz. rendelet hatályon kívül helyezett, ezentul a korpá forgalomba bocsátására nézve csak ezen most kiadott és idecsatolt rendelet határozományai lesznek irányadók.

Ezen rendelet szerint a korpá elárúsítása kétféleképpen történik és pedig úgy mint eddig, a gazdasági felügyelőségek által kiadott utalványok alapján és kicsinybeni elárúsítással foglalkozó kereskedők útján.

A gazdasági felügyelőség által kiadott utalványokkal azonban az utalványbirtokos ezentul nem fordulhat közvetlenül valamely malomhoz, hanem a megrendelést az utalvány beküldése mellett a Korpaközpont (Budapest, V. ker., Vilmos császár-ut 26. sz.) kell küldenie, s a Korpaközpont a megrendelt korpát lehetőleg a megrendelőhöz legközelebb eső malomból ki fogja utalni, illetőleg értesíteni fogja a megrendelőt, hogy a korpát melyik malomból veheti meg. A vételár nem a Korpaközpontnak, hanem az illető malomnak fizetendő.

A kicsinybeni elárúsítással megbízandó kereskedőktől 10 métermázsán alóli mennyiségekben bárki közvetlenül vásárolhat. Ezen vásárlásokhoz gazdasági felügyelői utalványokra szükség nincs.

Jóllehet a kicsinybeni elárúsítás azért rendszeresített, hogy ezuton különösen a kisgazdák könnyebben és gyorsabban juthassanak a korpához, azonban minden gazdának joga van ahhoz, hogy a legkisebb mennyiséget is a Korpaközpont útján szerezhesse be, s azért azon gazdának, aki szükségletét a Központ közvetítésével akarja beszerezni, a gazdasági felügyelőség által utalvány bármily kis mennyiségre kiadandó.

Utalványok nemcsak gazdáknak, hanem más állattartóknak (fuvarosok, vállalkozók stb.) is kiadhatók és pedig nemcsak mint eddig, egy havi, hanem az egész évi szükségletéről is.

Az utalványon megjelölendő, hogy a kiutalt mennyiség a szükséglet fedezésére meddig elegendő s amennyiben a megrendelő ezt úgy kívánná, vagy pedig amennyiben a rendelkezésre álló korpakészletekre való tekintettel a Korpaközpont ezt indokoltnak találná, úgy a korpá szállítása, illetve megvásárlása részletekben is történhetik.

Tájékoztatásul közlöm, hogy a Korpaközpont mindenekelőtt be fogja kérni a malmoktól azon utalványokat, amelyek előjegyzés végett a malmoknál benyújtottak, fel fogja hívni az utalványok birtokosait, hogy nyilatkozzanak az iránt, vajjon a korpá elküldését az újabb eladási feltételek mellett is óhajtják-e, s igenly esetben a korpakészletek arányához képest első sorban ezen régi utalványok tulajdonosainak fogja a korpát kiutalni, s csak ennek megtörténte után kerülhet sorra az újabb kiállított utalványok kielégítése.

A kiadott kormányrendelettel a 1111—1915. M. E. sz. rendelet hatályon kívül helyezett, ezentul a korpá forgalomba bocsátásának szabályozásáról szóló 2966—1915. M. E. sz. rendelet hatályon kívül helyezett, ezentul a korpá forgalomba bocsátására nézve csak ezen most kiadott és idecsatolt rendelet határozományai lesznek irányadók.

a korpát a régi utalványok alapján és csak a 18 korona 50 filléres áron adhatják.

Felkérem a t Egyesületet, hogy ezekről a gazdaközönséget megfelelően tájékoztatni sziveskedjék.

Budapest, 1915 augusztus 12-én.

Ghillányi.

A m. kir. ministeriumnak 2966—1915. M. E. sz. rendelete, a korpá forgalomba bocsátásának szabályozásáról.

A m. kir. ministerium a háboru esetére szolgáló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezésének alapján a következőket rendeli:

1. §.

A buzalisztért és rozslisztért követelhető legmagasabb árak megállapításáról 1915. július hó 24 ik napján 2727—1915. M. E. sz. a. kiadott rendelettel a buza és a rozskorpára megállapított legmagasabb ár az árpakorpára is kiterjeszkedik.

Az említett rendelet 6. §-ában a buzalisztre és a rozslisztre vonatkozólag megállapított büntető rendelkezéseket azokra is alkalmazni kell, akik az ott meghatározott cselekményeket a korpára vonatkozólag követik el.

Korpá alatt a jelen rendelet szempontjából a buza, a rozs, a kétszeres és az árpá korpáján felül érteni kell a gubonaneműek minden egyéb őrlési hulladékát (konkoly stb.) is.

2. §.

A kizárólag vámörölő malomvállalatok, a melyek lisztet vagy őrleményt bérért vagy az őrlés végett behozott gabonanemű bizonyos hányadáért, kizárólag az őrlöttő félnek házi szükségletére állítanak elő, az előállított korpát áruba nem bocsáthatják, hanem az őrlöttőnek kiszolgáltatni kötelesek.

Minden más malomvállalatnak, minden korpát — tehát akár saját számlájára, akár más számlájára végzett őrlésből, akár belföldi, akár külföldi gabonaneműekből származott korpát, az alábbi rendelkezések szerint alakítandó bizottság („Korpaközpont“) közvetítésével és ennek a 2. §. 2. bekezdése szerint megállapított ügyrendje értelmében forgalomba kell hoznia.

A katonai igazgatás megbízásából végzett őrlésből származó korpát a malomvállalat az őrlöttő katonai igazgatásnak kiadhatja, ha azonban ki nem adta, az ily korpát is a Korpaközpont közvetítésével forgalomba kell hoznia.

3. §.

A Korpaközpont megalakítása iránt a földmivvelésügyi miniszter intézkedik. — A Korpaközpontba a Magyar fővárosi malomegyesület és a Vidéki malomiparosok országos egyesülete négy-négy rendes és két-két póttagot, az Orsz. magyar gazdasági egyesület és a Magyar gazdaszövetség pedig egy-egy rendes és egy-egy póttagot küld ki. Ezenfelül tagjai a központnak a kereskedelemügyi és földmivvelésügyi miniszter kiküldöttjei.

A Korpaközpont tagjai saját kebelükből elnököt és két elnökhelyettest választanak, akik a Korpaközpontot hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben képviselik. Hatáskörüket egyebekben az ügyrend szabja meg.

A Korpaközpont ügyrendjét maga állapítja meg s a földmivvelésügyi miniszter hagyja jóvá.

A központ tagjai díjazást nem kapnak.

A Korpaközpont olyan határozata, a mely ellen a ministerek kiküldöttjének valamelyike óvást emel, a földmivvelésügyi miniszter elé terjesztendő s csak az ő jóváhagyása után hajtható végre.

4. §.

A Korpaközpontnak korpát csak belföldre és csak a m. kir. gazdasági felügyelőségek által kiállított utalványok alapján vagy kicsinyben való elárúsítással foglalkozó kereskedők útján szabad eladnia.

A földmivvelésügyi minster állapítja meg azt, hogy a termelt korpakészletekből mennyit szabad a kicsinyben való elárusítással foglalkozó kereskedők útján elárusítani. Ily kicsinyben való elárusítással malomvállalat meg nem bízható.

Arról, hogy a Korpaközpont közvetítésével esetleg nem értékesített korpa miként értékesíthető, a földmivvelésügyi minster a kereskedelmiügyi minsterrel egyetértőleg intézkedik.

5. §.

A Korpaközpont költségeinek fedezésére a közvetítésével eladott korpa után métermázsánként 50 fillér jutalékot — a korpaközpont megbízásából kicsinyben való elárusítással foglalkozó kereskedők pedig a Korpaközpont jutalékával együtt legfeljebb 2 koronát számíthatnak fel, úgy hogy a korpa a Korpaközpont közvetítésével a malomban, vagy a megrendelő kívánsága szerint a malom rakodó állomására szállítva, métermázsánként 18 korona 50 fillérért, a kicsinyben elárusító által pedig az elárusító üzletében, vagy raktárában métermázsánként legfeljebb 20 koronáért adható el.

A kicsinyben elárusítónak egy vevő részére egyszerre 10 métermázsánál többet nem szabad eladnia.

6. §.

Minden olyan malomvállalat, mely nem kizárólag vámörléssel foglalkozik, köteles az általa előállított korpamennyiséget a Korpaközpont által megállapítandó módokat mellett a központnak bejelenteni s kimutatni, hogy az előállított korpából mennyit igényel saját üzemének s ha a malomvállalatnak gazdasága is van gazdaságának szükségletére, s így mennyit bocsáthat forgalomba, köteles továbbá az eladható készletekből a központ által kiutalt mennyiségeket, a központ rendelkezése szerint, de csak készpénzfizetés ellenében szállítani. A 2727—1915. számú rendelettel megállapított s a szállító malommal illető legmagasabb áron felül az 5. §. szerint a Korpaközpontnak járó 50 fillér jutalékot a malom a központ által megállapítandó módokat mellett a központnak beszolgáltatni köteles. A malomvállalat a korpát a vevő kívánságára a vevő által beküldött zsákokban is köteles szállítani. Önműködő korpatöltőgéppel ellátott malom azonban erre csak az esetben köteles, ha a vevő által beküldött zsákok a malom önműködő töltő készülékére alkalmazhatók (vagyis ha belső szélességük 56 cm. és hosszúságuk 126 cm.) és megfelelő karban vannak.

A Korpaközpont kívánságára a malomvállalat igazolni köteles, hogy az általa visszatartani kívánt korpára saját üzemének vagy gazdaságának ellátására tényleg szüksége van, s ha a Korpaközpont a visszatartani kívánt korpa mennyiségét sokaltná, a malomvállalat által visszatartandó mennyiséget a földmivvelésügyi minster állapítja meg.

7. §.

A Korpaközpont az általa szedhető jutalékokból fedezi irodájának személyi és dologi kiadásait és a közvetítésével értékesített korpa eladása körül felmerült költségeit.

A jutalékból ezen költségek fedezése után fennmaradó felesleg a földmivvelésügyi minster által megjelölendő közcélokra lesz fordítandó.

8. §.

A korpának elszállításához szükséges igazolványt, az ennek kiállítására hivatott hatóság csak a Korpaközpont utalványa, vagy a földmivvelésügyi minster engedélye alapján állíthatja ki.

9. §.

Aki a jelen rendeletnek a korpa forgalomba hozására vonatkozó rendelkezéseit megszegi, vagy kijátsza, vagy aki az e rendeletben megállapított bejelentési kötelezettségét meg nem tartja, kihágást követ el és az 1914. L. t.-c. 9. §. értelmében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ugyanígy büntetendő az is, aki akár szándékosan, akár a köteles gondosság elmulasztásával bárkinek e rendelet megszegésére, vagy kijátszására irányuló eljárását bármely módon elősegíti vagy eltitkolja.

E kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

10. §.

A jelen rendelet életbelépésével hatályát veszti a korpának forgalomba bocsátásáról és a korpáért követelhető legmagasabb ár megállapításáról szóló 1111—1915. M. E. számú rendelet, ugyszintén ennek alapján a földmivvelésügyi minster által kiadott 42912—1915. sz. rendelet, ellenben a korpakészleteknek az Országos Gazdasági Bizottság részére átengedése és e célra a korpáért követelhető legmagasabb ár megállapítása tárgyában kiadott 305—1915. M. E. sz. rendelet továbbra is hatályban marad.

11. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországra nem terjed ki.

Budapest, 1915. augusztus hó 8-án.

Gróf Tisza István s. k.
m. kir. miniszterelnök.

A cséplési és szántási munkálatok biztosítása.

A cséplési és szántási munkálatok biztosítása tekintetében báró Ghillány Imre földmivvelésügyi minster a következő leiratot intézte az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez:

A cséplési és szántási munkálatok biztosítása érdekében előterjesztett beadványára értesitem a tisztelt egyesületet, hogy teljesen áthatva annak fontosságától, hogy a folyó évi termés betakarítása és kicséplése, ugyszintén az őszi gazdasági munkálatok kellő időben való elvégzése biztosíttassék, a tisztelt egyesület beadványában felvetett kérdésekkel állandóan és behatóan foglalkozzon.

Amint azonban a tisztelt egyesület előtt is ismeretes, a hadiállapot által okozott nehézségek leküzdésére irányuló törekvések csak annyiban valósíthatók meg, amennyiben azt a hadászati érdekek is megengedik. A hadseregnek motorhajtó anyagban mutatókozó nagy szükséglete és az a körülmény, hogy az anyagot szolgáltató, monarchiabeli források aránylag rövid idő óta állnak ismét rendelkezésünkre (külföldről való behozatal állandóan korlátozott mérvű és kevésbé megbízható forrás lévén), ezen hátrányos viszonyok együttes hatása okozta, hogy a gazdasági célokra szükséges hajtóerő nem mindig volt kellő mennyiségben előteremthető. Mindamellett a hadügyminister is átérzte ama fontos érdekeket, amelyek a cséplés mielőbbi elvégzéséhez fűződnek, s készséggel megígérte, hogy az általa nélkülözhető s a fent említett legszükségesebb gazdasági munkák végrehajtásához mellőzhetlenül szükséges benzin és benzol mennyiségeket rendelkezésemre bocsátja, oly célból, hogy azok a gazdaközönségnek kiadhatók legyenek. Ezenkívül pedig külföldről is sikerült bizonyos mennyiségek beszerzését biztosítanunk. Avégből, hogy mentől több hajtóerőt szolgáltató anyagot adhassak a gazdaközönségnek, a benzolra aként intézkedtem, hogy az $\frac{1}{3}$ részben szeszszel keverve bocsátassék forgalomba, miáltal nem csak a kiosztható mennyiség növekszik, hanem a benzol minősége is tetemesen javul. Az ekként biztosított benzin és kevert benzol kiosztása a lehető legnagyobb gyorsasággal történik, s intézkedtem aziránt, hogy mindenki részére, aki eziránti szükségletét bejelenti, a községi előjáróság által igazolja, hogy a kért anyagot cséplési

célra szükségeli, a motorjának hajtására szükséges hajtóanyagoknak legalább egy része pár nap alatt kiutaltassék. Ezen módzatok szerint július hó végéig mintegy 30 ezer q benzin és benzolkeverék lesz kiosztható, remélhetőleg augusztus hó folyamán is megfelelő mennyiségek lesznek kiutalhatók, s így feltételezhető, hogy a fennforgó nagy nehézségek és készlet-hiányok ellenére is a csépléshez szükséges hajtóanyagot a gazdaközönség, habár részletekben is meg fogja kaphatni. A benzin határárszabása egyelőre mellőzhető volt, mert az árakra nézve az egyes finomítókkal sikerült a mai viszonyok között elfogadhatónak mondható egyezséget létesíteni. E szerint a most kiosztásra kerülő 750—760-as fajszulyu benzin mm.-ként 110 koronáért, a 760—770-es benzin 105 koronáért, az $\frac{1}{3}$ rész szeszszől és $\frac{2}{3}$ rész benzolból álló keverék pedig 98 koronáért kerül forgalomba. E gépekhez szükséges egyéb olajneműek feloldása iránt a hadügyminister, úgy mint a multban, ezentul is esetről-esetre fog intézkedni s remélhetőleg az olajtermelési és beszerzési viszonyok napról-napra várható javulásával a szükségletek ezen a téren is kielégíthetők lesznek. A cséplési és szántási munkálatokhoz szükséges gépészek és motorkezelőknek, valamint a fűtőknek a hadiszolgálatok alól való ideiglenes mentesítése, illetőleg e munkálatok idejére való szabadságolása iránt, — amint a tisztelt egyesülettel már közölni alkalmam volt, — a legmesszebbmenő intézkedések tétettek.

Ami végül a tisztelt egyesület ama javaslatát illeti, hogy a szántógépeknek részletfizetésre való beszerzését lehetővé tegyem, illetve a részletfizetésre vásárló gazdákért állami szavatosságot vállaljak, azt ebben a formájában nem teljesíthetem. Hajlandó vagyok azonban a rendelkezésemre álló eszközökkel a lehetőséghez képest előmozdítani a tisztelt egyesület ama törekvését, hogy a szántógépek beszerzése — lehetőleg megkönnyíttassék. Bár e tekintetben lényeges akadályul szolgál, hogy hazai gyárainkban csak csekély mennyiségű szántógép készül, a külföldről való behozatal pedig akadályokba ütközik. A mondott cél megkönnyítése érdekében tehát esetről-esetre készséggel közbenjárók, hogy a szántógépeknek Németországból való behozatala a lehetőséghez képest előmozdítottassék, s hajlandó vagyok mindama gazdákat, akik a folyó év végéig akár motoros, akár gőzerejű szántógépeket szereznek, — körülményeik esetről-esetre való mérlegelése mellett — beszerzés körül kamatsegély engedélyezésével támogatni, még pedig oly formában, hogy a beszerzett szántógép vételárának 5 év alatt való törlesztését feltételezve az igazolt beszerzési ára 3 %-os kamata 5 éven át a feltételezett törlesztés arányában csökkenő részletekben fogom az érdekelt gazdának állami segélyként kiutalványozni, vagyis ha a szántógép 30,000 koronába kerül, az azt vásárló gazda az első évben az egész 30,000 korona vételár, a második évben 24,000 korona, a harmadik évben 18,000 korona, a negyedik évben 12,000 korona, az ötödik évben pedig 6,000 korona tőkének évi 3 %-os kamatát igényelheti állami segély gyanánt. Abban az esetben azonban, ha az illető gazda a beszerzett szántógéppel nemcsak a maga részére szánt, hanem másnál is bérszántást végez, azokban az években, amelyekben ezt a körülményt megfelelően igazolja, úgy a vételár-részletnek nem 3 %-a, hanem 6 %-a fog mint legmagasabb évi segély engedélyeztetni.

Aszalógép a kiscgazdáknak. A földmivvelésügyi minster értesítette a vármegyék gazdasági felügyelőségét, hogy a gyümölcs- és zöldségaszalásnak a háztartásokban való alkalmazását minél szélesebb körökben megismertetni és elterjeszteni akarván, elhatározta, hogy augusztus havában összesen 250 darab aszaló készüléket oszt szét olyan vidékek kiscgazdái

között, akik aszalásra alkalmas gyümölcs- és zöldségtermésüket első sorban saját háztartásuk céljára akarják földolgozni. Ezen gépekből egy-egy vármegyében 3—4, esetleg 5—6 kerül szétosztásra.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Emelkedő termésátlagaink.** A magy. kir. földművelésügyi minster által kiadott hivatalos termésbecslésekkől azt az örvendetes tény állapítjuk meg, hogy az idén 45,970.000 mázsa buzánk termett, a múlt évi 28,641.000 mázsával szemben. A különbség tehát több mint 17 millió mm., ami közel 700 millió korona értéket képvisel a termelő és eladó gazdák javára. Örvendetes továbbá, hogy az ideai termésátlag jelentékeny emelkedése főleg a legjelentősebb buzatermő vidéken észlelhető és olyan területeken is, amelyekben a multakban alig számbavehető emelkedést, sőt visszaesést észleltünk. A hazafias érzéstől áthatott, fokozódó törekvés és buzgalom a gazdálkodás terén is megteremtette tehát gyümölcsseit. ideai buzatermésünk a következő emelkedéseket mutatja a tavalyihoz képest:

	Tavaly	Ezidén	Emelkedés
Duna-Tisza köze	4.79	6.37	3.58 mázsa
Duna jobbpartja	6.51	8.26	1.75 „
Tisza jobbpartja	4.73	6.84	1.91 „
Tisza balpartja	4.43	6.07	3.64 „
Tisza-Marosszöge	4.43	8.16	3.73 „
Királyhágón tul	4.89	6.57	1.78 „

— **A szőlők állása Németországban.** Németország legfontosabb bortermő vidékén, a Rajna mentén, általában kedvező a szőlők állása. A korán érő fajták egészségesek és kár alig fordult elő. A korán érő szőlők kezdenek már érni s a fekete szőlők szinesednek. A fejlődés általában véve két héttel előbbre van, mint a múlt évben.

— **Az elesettek földbirtoka.** Bécsből jelentik: A háboruban elesett harcosok között, természetesen Ausztriában is, többen voltak kisebb-nagyobb földbirtoknak a tulajdonosai. Ezeket a gazdaságokat vagy az özvegy, vagy pedig a gyermekek vezetik tovább, de többször megtörtént, hogy egyes ügynökök arra iparkodtak rábeszélni a hátramaradottakat, hogy olcsó áron tegyék pénzzé a birtokot. Az osztrák kormány ismételtelen rendeletben utasította a hatóságokat annak a szigorú ellenőrzésére, hogy a jövőben ilyen esetek ne forduljanak elő. Mindenesetre dicséretreméltó igyekezet, hogy az osztrák kormány az ügynökök kapzsisága ellen meg akarja védelmezni azokat, akik a hozzájuk legközelebb állónak elvesztésével amugy is legtöbbet áldoztak a hazáért. A rendeletnek nemzetgazdasági jelentősége is van: megakadályozza, hogy parasztbirtok nagy tömege esetleg megbizhatatlan elemek kezébe jusson.

— **Pályázati hirdetés.** A nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi minisztérium által Szabadkán ujonan létesített m. kir. tejmunkásképző szakiskolába tanulóknak belépni szándékozóknak az iskola vezetősége pályázatot hirdet.

Az iskola tanfolyama bentlakással van ellátva hol a tanulók teljesen ingyenes ellátást élveznek s két félévre osztva egy évig — október, illetve április 1.-től szeptember, illetve március végéig tart. A felvételért irt folyamodványok a földművelésügyi m. kir. miniszter ur ónagyméltóságához címelve minden év augusztus, illetve február hó végéig az iskola vezetőségéhez nyújtandók be.

A kérvényhez csatolt mellékletekkel a következő felvételi feltételek igazolandók:

1. A betöltött 17 éves életkor (keresztlevéllel.)
2. Erős, egészséges testalkat (orvosi bizonyítvánnyal.)
3. Himlő elleni újraoltás (ujraoltási bizonyítvánnyal.)

4. Kiskorúság esetén szülői vagy gyámi beleegyező nyilatkozat.

5. Előképzettség igazolása iskolai bizonyítvánnyal, mely legalább az irni és olvasni tudást kell igazolja.

6. Kifogástalan előélet (erkölcsi bizonyítvánnyal.)

Az iskolába belépni szándékozóknak gondoskodni kell minden ruha, ágyneműn kívül minden fehérnemű szükségletükről. Az iskolába fölvevett tanulónak be kell szerezni két rend fehér vajgyári munkaruhát (15—17 kor.), egy pár facipőt (10 kor.) és hat drb fehér melles kötényt.

Az iskolába fölvevett tanulók jó magaviselet és szorgalmas gyakorlati munkájuk után havonta 5 (öt) korona zsebpénzt is kapnak.

A tanfolyam bevégezése után igen előnyös föltételek mellett a végzett növendékek rendszerint gyorsan kapnak alkalmazást, mint tejcsarnok-kezelők, tejfeldolgozók, tehenes-gazdák, esetleg nagyobb gyárakban, üzemekben mint előmunkások.

Egyebekben az iskola vezetősége nyujt felvilágosítást.

Szabadkán, 1915. évi augusztus hó 15-én.

Az iskola vezetősége.

— **Őszi búza vetőmagot óhajtok venni nagyobb mennyiségben. Ajánlatokat fél kg.-os átlagmintával e lap kiadóhivatalához kérek küldeni, honnan azt hozzám juttatják.** K. F.

4453

— **Rosz szüreti kilátások Franciaországban.** Kerülő uton Budapestre érkezett francia borászati és szőlőszeti szaklapok egybehangzó tudósításai szerint Franciaország legfontosabb borvidékein a peronospora június közepén igen nagy erővel lépett fel, s azóta rohamosan terjed s már eddig is olyan nagy pusztítást vitt véghez az ottani szőlőkben, hogy a tavasszal mutatkozott szép termés nagyrészen tönkrement. A liztharmat nevű szőlőbetegség is nagy károkat okozott. Bordeaux és Modoc vidékén, valamint a tömegbort termelő délfraanciaországi szőlőkben tiz esztendő óta nem volt olyan rosz szüretre kilátás, mint az idén, de a többi bortermelő vidékeken sem jobb az állapotok. Nagy kár van Algirban is, ahol az ideai szőlőtermésnek fele már elpusztult.

— **A „Perocid“-ról.** A szőlő peronosporája elleni védekezés terén a ritka földek elegyéből előállított Perocidról ujabban sok szó esik. A kérdés tagadhatlan gazdasági fontosságánál fogva a m. kir. Ampelologiai intézet folyton figyelemmel kísérte az ügyet s az idén is sok munkát fordított a Perocid beható tanulmányozására s ugy házi telepén, mint többrendbeli vidéki szőlőtelepén, gazdasági kísérletek keretében foglalkozik a perocidkészítmények kipróbálásával. Tudvalevő, hogy a kísérletek hosszabb időt vesznek igénybe, mert sokrendbeli fontos kérdésnek kell tisztáztatnia, s ezért a Perocidot illető tudakozódásokra az Ampelologiai Intézet ez idő szerint még csak a következőket közölheti: Az Intézet kísérletei körébe felvette ugy a tiszta Perocidot, mint a nyers Perocidot is. A tiszta Perocid (Reinperocid) az az anyag, mely először került piacra külföldön s amely hazánkban még nem volt forgalomban, míg a nyers Perocid, vagy Perocid A (Rohperocid) egyelőre magában jelentkezett a magyar piacon. A külföldön végzett kísérletek, melyekről a szakirodalomban közlések jelentek meg, az elsőre, a ma tiszta Perocidnak nevezett szerre vonatkoznak, s ezért a nyers Perocid ajánlása alkalmával az azokra a kísérletekre történő hivatkozások, a gyakorlat nézőpontjából legalább is tárgyaltalanoknak látszanak. A Perocid-készítmények hasznavehetőségének megállapítása céljából folytatott össze-

hasonlító védekező kísérletek mai állapotának egybevetése szerint: arra a kérdésre, hogy milyen erősségű levelek felelnének meg leginkább a hazai szőlővidékeken gyengébb, meg erősebb megtámadások esetére az Ampelologiai Intézet most még csak annyit felelhet, hogy ellenére a nagyon változó esős időjárásnak, a Perocid-sorozatban a 3 %-os tiszta Perocid-levél kezelt pásztákon maradt meg a lombozat a legépebb állapotban, míg fokozatosan csekélyebb volt a védőhatás a 4 %-os, illetően a 3 %-os nyers Perocid-lé alkalmazása után. A tapasztalatokat alapul véve, szükségesnek tartja az Intézet figyelmeztetni a szőlősgazdákat, hogy ha Perocidot vásárolnak, szavatoltassák mindig a hatóanyagot, hogy így a közömbösítés felől teljesen tájékozva legyenek, továbbá, hogy kicsinyben próbálják ki a lé elkészítését és ha nehézségei támadnának, forduljanak utbaigazításért a m. k. Ampelologiai Intézethez (Budapest, II., Debrői-ut 15. szám).

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGKÖZSÖBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávazandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményyt.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

3001

Homlokzatok és belsőhelyiségek meszelésére a legjobb és a legtökéletesebb

3010 II.



Kimerítő ajánlatot és mintát szivesen küld:

Lutz Ede és Társa

festékgyárak

BUDAPEST, VII. ker., Örnagy-utca 4. szám.

